

Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperta atzinums

Saskaņā ar
MK not. Nr.925,
30.09.2010.

2015.gada 20.oktobrī,

Dokumenta Nr.38/15.**Biotopu grupa, kurai sniegts atzinums:** ruderāli, meža, zālāju biotopi.**Pētāmā teritorija:** atkritumu izgāztuve „Grantiņi”, kadastra Nr.4052 002 0056, Nr.4064 014 0344, Codes pagasts, Bauskas novads, kā arī tās apkārtnē 3 km rādiusā ap izgāztuvi, kopumā ~ 3500 ha liela platība.**Teritorijas apsekojums:** teritorija tika apsekota 2015.gada 17.oktobrī, saulainā dienā. Apsekošana veikta pēc nejaušības principa izvēloties maršrutu zig-zag veidā, šķērsojot pētāmo teritoriju. Apsekošanas ilgums ~ 8 h.**Teritorijas statuss:** pētāmais zemes gabals neatrodas īpaši aizsargājamā teritorijā.**Atzinuma pasūtītājs:** SIA „Geo Consultants”, Olīvu iela 9, Rīga. Atzinums paredzēts atkritumu poligona infrastruktūras paplašināšanas izvērtēšanai, ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros.**Vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts.**

Teritorija atrodas Latvijas D daļā, Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenumā, Lielupes baseinā, plašu lauksaimniecības zemju, viensētu un nelielu apdzīvotu vietu rajonā.

Teritoriju šķērso autoceļš A7 Via Baltica, kā arī vairāki vietējas nozīmes grants seguma autoceļi.

Vides apraksts: teritorijas reljefs līdzens līdz viegli viļņains, augsnes pārsvarā mēreni mitras līdz mitras. Apsekotā platība meliorēta, papildus novadgrāvju tīklam, teritorijā ietilpst trīs nelielas, meliorētas upes – Dolīte, Īkstrums un Ģedule.**Biotopi un augu sugas:** teritorijas lielāko daļu veido ruderāli biotopi. Visplašāk pārstāvētas lauksaimniecības zemes – tīrumi un atmatas, pēc Latvijas biotopu klasifikatora (Kabucis, 2001), veidojot biotopus “**Graudaugu tīrumi**” (I.1.), “**Lopbarības augu tīrumi**” (I.3.), “**Šķiedraugu un eļļas augu tīrumi**” (I.4.), kā arī “**Atmatas**” (K.1.). Atmatas pārsvarā aizaugušas ar slotiņu ciesu *Calamagrostis epigeios*, vietām sastopama parastā kamolzāle *Dactylis glomerata*, ložņu vārpara *Elytrigia repens*, tīruma usne *Cirsium arvense*, lielā nātre *Urtica dioica*, parastā vībotne *Artemisia vulgaris*, Kanādas zeltgalvīte *Solidago canadensis*, mitrākās ieplakās – parastā ciņusmilga *Deschampsia cespitosa*, doņi *Juncus spp.*Vietās, kur dabiskā augsnes virskārta norakta vai uzbērts cits substrāts veidojas “**Nezālienēm**” (K.2.) raksturīgs augājs.Vecākās atmatās sastopama lielāka sugu daudzveidība, dominē parastā smilga *Agrostis tenius*, bieži aug sarkanā auzene *Festuca rubra*, parastais pelašķis *Achillea millefolium*, šaurlapu ceļteka *Plantago lanceolata*, kodīgā gundega *Ranunculus acris*. Šie zālāji atbilst biotopam “**Atmatu pļavas**” (E.2.2.).Plašās lauksaimniecības zemes sadala diezgan blīvs novadgrāvju tīkls – “**Grāvji**” (M.5.).Teritorijas centrālajā un D daļā atrodas divas “**Kapsētas**” (J.4.).

Teritorijā ietilpst divas apdzīvotas vietas – Rosme un Dāliņi, kā arī vairākas savrupmājas, veidojot biotopus **“Ciemu dzīvojamā apbūve”** (L.2.) un **“Viensēta”** (L.4.). No iepriekšējās apsaimniekošanas saglabājušās kūtis, kalte, ierīkotas siltumnīcas – **“Fermas”** (L.3.2.) un **“Siltumnīcas”** (L.3.3.).

Apbūves tuvumā sastopami tādi biotopi kā **“Sakņu dārzi”** (I.5.), **“Augļu dārzi”** (I.6.), **“Pagalmi”** (K.9.) un **“Piemājas dīķi”** (C.6.).

Vairākās vietās ēku tuvumā un gar ceļu malām sastādīti ozoli, baltie vītoli, liepas, egles, papeles, ābeles, veidoti košumkrūmu dzīvžogi, atbilstot biotopiem **“Atsevišķs lielu dimesiju koks”** (F.9.1.), **“Alejas un koku rindas”** (J.5.) un **“Dzīvžogi”** (J.6.).

Nelielās platībās starp lauksaimniecības zemēm un apbūves tuvumā saglabājušies nelieli bērzu puduri, veidojot biotopu **“Atsevišķu koku grupa (puduris) nemeža zemēs”** (F.9.2.).

Vietām neapsaimniekotās platības aizaugušas ar kārkliem un bērziem jeb **“Zemo kārķu un bērzu krūmājiem”** (F.6.2.).

Meža zemes apsekotajā teritorijā sastopamas ļoti maz, tās pārsvarā veido nosusinātas mežaudzes. Sastopami gan uz minerālaugsnēm, gan kūdras augsnēm augoši meži. Koku stāvā dominē purva bērzs *Betula pubescens*, melnalksnis *Alnus glutinosa* vai baltalksnis *Alnus incana*, nedaudz arī parastā apse *Populus tremula*. Krūmu stāvs diezgan blīvs, dominē parastais krūklis *Frangula alnus*, parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, vietām aug parastā irbene *Viburnum opulus*, pelēkais kārķis *Salix cinera*. Lakstaugu stāvs samērā rets, sastopama meža zaķskābene *Oxalis acetosella*, klinšu kaulene *Rubus saxatilis*, parastā sievparade *Athyrium filix-femina*, dzeloņainā ozolparade *Dryopteris carthusiana*, mellene *Vaccinium myrtillus*, parastā čūskoga *Paris quadrifolia*, vietām dominē sīkziedu spīrgane *Impatiens parviflora*, puķu sprigane *Impatiens glandulifera*, podagras gārša *Aegopodium podagraria*. Sūnu stāvu pārsvarā veido spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens*, Šrēbera rūšaine *Pleurosium schreberi*, sastopama lielā spuraine *Rhytidiadelphus triquetrus*, platlapu knābīte *Eurhynchium angustirete*, lielā greizkausīte *Plagiochila asplenoides* u.c.sugas. Nosusinātās meža platības veido **“Bērzu nosusinātie meži”** (F.3.3.), **“Melnalkšņu nosusinātie meži”** (F.3.4.) un **“Jauktu koku nosusinātie meži”** (F.3.6.).

Mitrākās ieplakās veidojas audzes ar meža meldru *Scirpus sylvaticus*, iesirmo ciesu *Calamagrostis cansecens*, parasto ciņusmilgu *Deschampsia cespitosa*, pļavas biteni *Geum rivale*, parasto vīgriezī *Filipendula ulmaria*. Sūnām – parasto kociņsūnu *Climacium dendroides*, dumbra skrajlapi *Plagiomnium elatum*, parasto smailzarīti *Caliergonella cuspidata*, veidojot biotopus **“Bērzu slapjie meži”** (F.2.3.), **“Melnalkšņu slapjie meži”** (F.2.4.) un **“Jauktu koku slapjie meži”** (F.2.6.).

Nelielās platībās sastopami sausieņu meži. Koku stāvā dominē parastais bērzs *Betula pendula*, baltalksnis *Alnus incana*, parastā apse *Populus tremula*, parastā egle *Picea abies*. Krūmu stāvs vidēji blīvs, sastopams parastais pīlādzis *Sorbus aucuparia*, parastais krūklis *Frangula alnus*, parastais ozols *Quercus robur*, parastā lazda *Corylus avellana*. Lakstaugu stāvā aug mellene *Vaccinium myrtillus*, daudziedu mugurene *Polygonum odoratum*, divlapu žagatiņa *Maianthemum bifolium*, parastā ērgļparade *Pteridium aquilinum* u.c.sugas. Sūnu stāvā sastopama parastā īsvācelīte *Brachytecium oedipodium*, sausienes skrajlape *Plagiomnium affine*, lielā spuraine *Rhytidiadelphus triquetrus*, Šrēbera rūšaine *Pleurosium schreberi*, spīdīgā stāvaine *Hylocomium splendens*. Meža platības atbilst biotopiem **“Egļu sausieņu meži”** (F.1.2.), **“Bērzu sausieņu meži”** (F.1.3.), **“Apšu sausieņu meži”** (F.1.4.) un **“Baltalkšņu sausieņu meži”** (F.1.5.).

Vietām mežs izcirsts, veidojot biotopus **“Izcirtumi auglīgos sausieņu mežos”** (F.5.2.) un **“Izcirtumi auglīgos slapjos un nosusinātos mežos”** (F.5.4.).

Teritoriju šķērso valsts nozīmes autoceļš A7 Via Baltica – **“Ceļi ar asfaltbetona segumu”** (K.5.4.) un vairāki vietējas nozīmes grants seguma ceļi **“Ceļi ar citu segumu”** (K.5.5.).

Šosejas tuvumā ierīkota **“Elektropārvedu līnijas trase”** (K.7.1.).

Teritorijas centrālajā daļā atrodas funkcionējoša un daļēji rekultivēta atkritumu izgāztuve – **“Izgāztes”** (K.3.).

Pie autoceļa uz izgāztuvi un šosejas krustojuma noklāts betona plākšņu laukums "Betona pamati plāksnes un sienas" (K.8.7.), veikta grunts ieguve veidojot nelielu "Karjeru" (K.4.).

Apsaimniekošana: apsekotā teritorija atrodas samērā blīvi apdzīvotā vietā, šosejas Via Baltica malā un jau ilgstoši ir bijusi intensīvi izmantota lauksaimniecībā, par ko liecina vairākas fermas, kalte, dārzniecība. Pašlaik teritorijas galvenā izmantošana ir labības, šķiedraugu un eļļas augu, kā arī lopbarības augu audzēšana. Teritoriju sadala diezgan blīvs meliorācijas novadgrāvju tīkls. Nelielās platībās sastopamas pamestas lauksaimniecības zemes – atmatas vai atmatu pļavas, atsevišķās vietās tiek ganītas govīs.

Teritorijā ietilpst divas apdzīvotas vietas un vairākas viensētas. Apbūves tuvumā ierīkoti sakņu dārzi, krāšņumaugu stādījumi, koku alejas. Vietām saglabājušies ābeļdārzi.

Meža platības sastopamas salīdzinoši niecīgās platībās, tās lielākoties nosusinātas, bieži vien meži izcirsti, izcirtumi aizaug ar bērziem, kārkliem. Vietām stādītas priedes, bērzi.

Teritorijas centrālajā daļā atrodas atkritumu izgāztuve. Izgāztuve daļēji rekultivēta.

Pieguļošā teritorija: ārpus apsekotās teritorijas turpinās lauksaimniecības zemju platības, kas mijās ar nelieliem meža puduriem un viensētām. Aptuveni 2 km attālumā uz D atrodas apdzīvota vieta Code, 6 km uz Z – Iecava. Virzienā uz A sākas liels purvu masīvs.

Tuvākā aizsargājamā platība – mikroliegums putnu sugas aizsardzībai, atrodas ~ 3,5 km attālumā uz A no pētāmās teritorijas purva platībā.

Īpaši aizsargājamas augu sugas: netika konstatētas.

Īpaši aizsargājami biotopi: netika konstatēti.

Citas bioloģiskās vērtības: nav.

Secinājumi un nosacījumi darbības veikšanai:

Pētāmā teritorija atrodas Latvijas D daļā, Zemgales līdzenumā, starp apdzīvotām vietām Code un Iecava. Teritoriju šķērso valsts nozīmes auto ceļš A7 Via Baltica.

Teritorijas lielāko daļu veido lauksaimniecības zemes – tīrumi, atmatas, zālāji, ābeļdārzi. Pētāmajā objektā ietilpst divas apdzīvotas vietas – Rosme un Daliņi, kā arī vairākas viensētas. Nelielās platībās saglabājušies meži.

Teritorija intensīvi apsaimniekota, ruderāli biotopi veido lielāko teritorijas daļu (~80%), daļēji dabiskas platības sastopamas ~ 15% no kopējās platības, bet dabiskas mazāk kā 5%.

Teritorijā netika konstatētas aizsargājamas augu sugas vai biotopi, kas atbilstu aizsargājamo biotopu minimālajiem kritērijiem.

Plānotās darbības rezultātā paredzēta esošās atkritumu izgāztuves infrastruktūras paplašināšana. Tā kā izgāztuve šajā vietā jau atrodas un, tās tuvākajā apkārtnē netika konstatētas aizsargājamas augu sugas un biotopi, izgāztuves paplašināšana neradīs kaitējumu dabas videi augu sugu un biotopu daudzveidības ziņā.

Pielikumā ortofoto karte ar iezīmētu aptuvenu apsekotās teritorijas platību.

Atzinums sagatavots divos eksemplāros uz 3 lappusēm.

Sertificēts eksperts sugu un biotopu aizsardzības jomā

Egita Grolle

Sert.Nr.003., derīgs līdz 13.05.2018.

Spec.zālāji, meži un virsāji, jūras piekraste

Tel. 28636444

Tālr.: 29112800, 28636444, fakss: 67925256

e-pasts: vzsbirojs@inbox.lv

SEB banka, kods UNLALV2X27
Konts LV13UNLA0050010899052

Atkritumu izgāztuve "Grantiņi", Codes pagasts, Bauskas novads un tās apkārtnē 3 km attālumā no poligona

● Atkritumu izgāztuve "Grantiņi"
— Apsekotā teritorija